

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 15-16/ серпень 2011 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

М. Шевченко

На вході до Церкви Святого Дмитрія Великого Калдарушанського монастиря
Фото Сергія ВОРОНИНА

Іван КОВАЧ

На порозі, мов свічка

Увечері заблякло
світіння.
Стоїш на
порозі,
мов свічка.
Іду

і дивуюсь,
що знову
під стріхою ночі,
спопелілою,
Господь-Бог змайстрував
біле диво.

У номері:

- *Проект Статуту СУР* ▶ стор. 2
- *Проект Статуту СУР* ▶ стор. 3
- *До 115-річчя с. Конашиль* ▶ стор. 4
- *До Національного дня України* ▶ стор. 5
- *Свята Тайна Вінчання* ▶ стор. 6
- *Монографія с. Извоареле Сучевей* ▶ стор. 7
- *Пресове повідомлення СКУ* ▶ стор. 8
- *«Посередник» Ю. Павліша* ▶ стор. 9
- *Зустріч випускників в Сігеті* ▶ стор. 10
- *Іванові Ковачу – 65* ▶ стор. 11
- *Найтяжчий гріх – байдужість* ▶ стор. 12
- *160 літ від смерті Л. Кобилиці* ▶ стор. 13
- *Місяць канікул та розваг* ▶ стор. 14
- *Українська мова в світі* ▶ стор. 15
- *Itinerarium, 1708-1709 pp.* ▶ стор. 16

Проект Статуту

РОЗДІЛ I Назва і цілі організації

Стаття 1. Назва організації: Союз Українців Румунії, скорочено СУР, яка буде вживатися у всіх документах і в стосунках з румунськими та закордонними установами.

Емблемою СУР є відкрита книга з написом СУР із запаленим факелом позаду на фоні квадрату жовтого кольору.

Гімн організації.

Прапор організації.

Стаття 2. Союз Українців Румунії – організація етнічного профілю, неурядова, неконфесійна і неприбуткова із статусом юридичної особи, отриманим на основі Закону № 246/2005, з повною автономією, яка розгортає свою діяльність згідно з положеннями Конституції та чинним законодавством Румунії, даного статуту, а також передбаченнями міжнародних документів, що стосуються прав національних меншин.

Союз Українців Румунії – представницька парламентська організація української громади, входить до складу Ради національних меншин Румунії, і своїми часописами – до Товариства преси національних меншин Румунії.

Згідно з статтею 62 Конституції Румунії і положеннями виборчих законів Румунії, СУР є організацією, що уподібнюється політичним партіям та організаціям.

Союз українців Румунії є членом Світового Конгресу Українців (СКУ), Європейського Конгресу Українців (ЕКУ), Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), Товариства зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»).

Осередок організації знаходиться за адресою Бухарест, вул. Раду Попеску, № 15, Сектор 1.

Строк діяльності організації необмежений.

Стаття 3. Основна мета Союзу українців Румунії полягає у захисті прав стосовно прояву і утвердження етнічної, мовної, культурної і релігійної ідентичності осіб, що належать до української національної меншини, відродження та формування національної свідомості, захист індивідуальних та колективних прав членів організації і зміцнення румунсько-українського співробітництва.

Стаття 4. Для здійснення цієї мети СУР:

а) захищає права, гідність та спільні інтереси осіб, що належать до української меншини;

б) співпрацює з центральними і місцевими органами державної влади з метою вирішення проблем української громади;

в) може приймати від добродійних румунських та закордонних організацій допомогу, яку надає малозабезпеченим особам та місцевим українським громадам;

г) захищає і зберігає духовний і матеріальний спадок української громади;

д) підтримує участь своїх складових організацій та окремих членів у національних та міжнародних різногалузевих проектах;

е) діє з метою забезпечення необхідних умов для здійснення права на навчання і підготовку на рідній мові;

є) співпрацює з навчальними, науковими та культурними закладами з метою дослідження та вивчення історії, мовних особливостей, матеріальної і духовної культури українців Румунії, заохочує і підтримує розробку і видання праць у згаданих галузях науковців з рядів української громади;

ж) організовує з'їзди, симпозиуми, наради і колоквиуми, прес-конференції, культурні та спортивні заходи, виставки, екскурсії, фестивалі, презентації книг і т.д.;

з) забезпечує своїм делегатам умови для участі в різноманітних міжнародних зібраннях;

і) розгортає діяльність у мас-медіа, співпрацює з пресою і радіотелебаченням з метою висвітлення життя української меншини Румунії, ознайомлення з її культурою, історією, традиціями та підвищення престижу України та українського народу;

ї) діє за взаємопізнання та зміцнення добросусідства між українським та румунським народами;

й) підтримує контакти з дипломатичними представництвами України в Румунії, з державними уста-

новами України, неурядовими українськими організаціями з історичної батьківщини;

к) представляє українську меншину в стосунках з офіційними органами державної влади усіх рівнів, внутрішніми і закордонними неурядовими організаціями;

л) висуває власних кандидатів до місцевих і парламентських виборів;

м) видає і розповсюджує газети і журнали, художню і наукову літературу, інші публікації;

н) висвітлює правдиву картину діяльності українських громад Румунії на внутрішньому і міжнародному рівні за допомогою своїх періодичних видань і сайту СУР.

о) нагороджує почесними грамотами і встановлює премії, підтримує шкільні олімпіади та заохочує учнів та студентів, які відзначилися у навчанні;

п) подає клопотання про надання учбових стипендій особам українського походження, надає пільгові умови своїм членам (встановлення контактів, документаційні стажування) для поїздок в Україну та в інші країни.

Стаття 5. Внутрішньою офіційною робочою мовою СУР є українська мова. При необхідності вживається і румунська мова.

РОЗДІЛ II Члени Союзу українців Румунії

Стаття 6. Членами СУР є члени-засновники, активні члени, почесні члени. Членом СУР може стати будь-який громадянин Румунії української національності, який визнає Програму і Статут СУР. Можуть бути членами-прихильниками румуні або особи, що належать до інших національних меншин Румунії.

Прийняття у члени СУР здійснюють місцеві організації на підставі письмової заяви вступника, який виповнив 18 років і проживає в населеному пункті, де діє дана організація.

Затвердження членів місцевих організацій СУР здійснюється ієрархічно вищим органом, голова якого вручає «Членський квиток».

Стаття 7. Члени СУР мають такі права:

а) брати участь у всіх сферах діяльності СУР;

б) обирати і бути обраними до всіх органів СУР;

в) звертатися до органів СУР з будь-яким питанням щодо захисту своїх законних прав та інтересів;

г) отримувати за активну працю в Союзі моральне та матеріальне заохочення;

д) отримувати від голови СУР чи голови повітової філії СУР індивідуальний «Членський квиток» (єдиного зразка).

Стаття 8. Члени СУР мають такі обов'язки:

а) дотримуватися вимог Програми і Статуту СУР;

б) виконувати рішення керівних органів СУР всіх рівнів;

в) брати активну участь у всіх заходах, організованих СУР, брати участь у діях, спрямованих на захист інтересів Союзу, української громади Румунії, осіб, що належать до української національної меншини Румунії;

г) не брати участь в заходах чи маніфестаціях, що суперечать інтересам СУР, не мати ставлення і не займати позиції, які суперечать рішенням керівних органів СУР;

д) сплачувати вчасно та у встановленій вартості членські внески;

е) не бути членом іншої організації, подібної СУР.

Стаття 9. Перестає бути членом СУР особа, яка:

а) виходить з рядів СУР;

б) грубо порушує передбачення Статуту СУР, спричиняючи шкоду інтересам і єдності СУР;

в) не виконує рішення керівних органів СУР (бюро, комітету, президії, ради, З'їзду);

д) відмовляється систематично сплачувати членські внески;

е) вступає до організацій чи угруповань, що пропагують расизм, шовінізм, ксенофобію, які суперечать духові й моралі української національної меншини Румунії;

є) померла.

Стаття 10. Міра виключення особи із членства СУР приймається організацією, до якої належить дана особа, чи ієрархічно вищим органом СУР, а у випадках грубого порушення Статуту прямо Радою СУР.

Відкликання особи з посади керівних органів СУР (бюро, комітету, президії, ради) здійснюється ієрархічно вищим органом СУР, а її виключення з членства СУР – місцевою організацією, до якої вона належить.

РОЗДІЛ III Організаційна структура Союзу українців Румунії

Стаття 11. Союз українців Румунії розгортає свою діяльність на всій території Румунії.

Стаття 12. В селах та містах, де проживають українці, засновуються місцеві організації, а на рівні повітів – повітові філії.

Стаття 13. Місцева організація є найменшою складовою одиницею СУР в певному населеному пункті і може бути створена з щонайменше 7 членів. Роботою місцевої організації керує Бюро, що складається із щонайменше 3 осіб і обирається раз у чотири роки. Бюро місцевої організації СУР має обов'язок щорічно представляти перед своїми членами і вищими керівними органами звіт своєї діяльності. Бюро скликається щоразу, коли виникає потреба.

Стаття 14. Місцеві організації та повітові філії носять назву територіально-адміністративної одиниці. Союз Українців Румунії має такі повітові філії: Арадська, Ботошанська, Галацька, Карашсеверінська, Клузька, Марамуреська, Сатумарська, Сучавська, Тіміська, Тульчанська, Яська. Бухарестська муніципальна організація СУР ототожнюється з повітовою філією.

Стаття 15. Повітовою філією СУР керує Комітет, який складається із 5-11 членів, а саме з: голови, його першого заступника і заступників, секретаря, скарбника і членів. Як правило, до Комітету філії СУР обираються члени з досвідом, які довгостроково розгортали діяльність в рамках СУР, а для посади голови неохідна діяльність в рамках СУР не менше 3 років. Комітет повітової філії обирається кожних чотири роки Конференцією повітової філії СУР. У роботі повітових конференцій беруть участь делегати від місцевих організацій, число яких встановлюється відповідно з квотами, визначеними Радою СУР. Комітет скликається щоразу, коли виникає потреба, і зобов'язаний квартално звітувати про свою діяльність. Повітові філії є автономними, мають свої банківські підрахунки, власні печатки і не мають статусу юридичної особи. Як місцеві вибори, так і повітові конференції організовуються і проводяться представником ієрархічно вищого органу, який затверджує протокол засідання.

Стаття 16. За недотримання статутних положень або самовідлучення від активної роботи комітет повітової філії простою більшістю голосів може відкликати будь-якого голову місцевої організації чи будь-якого члена повітового комітету, повідомивши про свої дії Виконавчу Президію СУР, і пропонує організацію виборів іншої особи.

Стаття 17. За бездіяльність місцевої організації СУР, на пропозицію Комітету філії, Рада може звільнити провід і розпустити дану організацію, організувавши нові вибори під керівництвом голови Комітету філії або уповноваженого ним. Як загальні збори місцевих організацій, так і повітові конференції проходять під керівництвом президії і секретаріату. Протоколи підписуються членами президії і секретаріату.

Стаття 18. В рамках кожної філії СУР діє організація молоді і жіноча організація. Ними керують вибрані комітети, затверджені Виконавчою Президією СУР.

РОЗДІЛ IV Керівні, адміністративні і контрольні органи Союзу українців Румунії

Стаття 19. СУР має такі керівні, адміністративні і контрольні органи:

– З'їзд;

– Рада;

– Виконавча Президія;

– Контрольно-ревізійна комісія;

– Комісія з питань етики і спірних питань.

Найвищим керівним органом СУР є З'їзд.

З'їзд скликається раз у чотири роки. Коли того вимагають обставини, скликається позачерговий З'їзд.

З'їзд скликається Радою СУР за щонайменше 60 днів до дати його проведення.

Делегати З'їзду обираються на конференціях повітових філій за представницькими квотами, встановленими Радою СУР. Повітові комітети СУР пропонують
(Продовження на 3 стор.)

Союзу Українців Румунії

(Початок на 2 стор.)

гостей З'їзду. Делегатів і гостей З'їзду затверджує Рада СУР. Гости З'їзду не мають права голосу.

Рішення щодо основних питань діяльності СУР і зміни в Статуті Союзу приймаються З'їздом голосуванням щонайменше двох третин з числа присутніх делегатів. Форма голосування визначається делегатами З'їзду.

З'їзд має такі компетенції:

а) обговорює і оцінює роботу СУР у міжз'їздовий період;

б) визначає основні напрямки діяльності СУР на період до наступного з'їзду;

в) затверджує Статут СУР і можливі зміни в ньому;

г) обирає Голову СУР, першого заступника, генерального секретаря та інших членів Ради строком на чотири роки;

д) обирає строком на чотири роки Контрольно-ревізійну комісію у кількості 3 осіб і Комісію з питань етики і спірних питань в кількості 3 осіб.

е) кандидати у члени керівних органів зобов'язані подати резюме, в якому буде вказана їх діяльність в інтересах української громади не менш ніж за 30 днів до З'їзду; кандидати зобов'язані подати письмову декларацію на власну відповідальність про те, чи вони співробітничали або ні з органами державної безпеки (Секуритати).

Стаття 20. Рада СУР координує і керує всією діяльністю СУР в період між з'їздами.

Рада СУР складається з голови СУР, першого заступника і 4 заступників голови, генерального секретаря, секретаря, скарбника і голів повітових філій СУР.

Рада має такі повноваження:

а) визначає заходи для втілення в життя програми Союзу та ухвал З'їзду; розробляє стратегічні орієнтири для досягнення основних цілей СУР;

б) на пропозицію голови СУР Рада на першому своєму засіданні вибирає заступників голови СУР, секретаря СУР та скарбника СУР;

в) захищає конституційні права та інтереси українського населення перед органами державної влади;

г) розглядає і вирішує поточні проблеми СУР у період між з'їздами;

д) скликає з'їзд СУР, вирішує у згоді з провадами повітових філій норми представництва делегатів і гостей;

е) здійснює нагляд за фінансовою діяльністю СУР;

є) за посередництвом голови СУР, першого заступника, заступників і генерального секретаря Рада налагоджує зв'язки з українцями з історичної батьківщини – України та з інших країн, з їхніми культурними, навчальними і конфесійними закладами, з видавництвами і публікаціями, неурядовими організаціями;

ж) затверджує участь СУР у виборчих кампаніях і висуває кандидатів Союзу до місцевих виборів; обирає таємним голосуванням кандидатів до парламентських виборів і встановлює їх порядок на виборчому списку;

з) вирішує доречність укладання союзів і угод з політичними партіями та іншими організаціями, програми яких не суперечать Статуту СУР;

і) за посередництвом голови СУР, першого заступника, голів повітових філій і генерального секретаря Рада є представником СУР у відносинах з органами державної влади на всій території Румунії;

ї) схвалює бюджет СУР і спосіб його виконання;

й) проводить свої засідання, як правило, раз у три місяці, або скільки разів виникає необхідність.

Рада неправомочна скасувати рішення З'їзду СУР.

Стаття 21. У період між засіданнями Ради керівним органом СУР є Виконавча президія, яка складається з голови, першого заступника, 4 заступників і генерального секретаря СУР.

Виконавча президія є постійно діючим органом, який забезпечує розв'язання поточних справ СУР; затверджує склад делегацій, які на кошти Союзу беруть участь у заходах, організованих українськими громадами інших країн; в рамках чинного законодавства приймає на роботу штатний персонал СУР і здійснює контроль над ним; висуває представників СУР у Раді Національних Меншин; координує і спрямовує діяльність спеціальних комісій;

налагоджує і підтримує зв'язки з урядовими органами і неурядовими організаціями Румунії та зарубіжжя.

Виконавча президія проводить свої засідання, коли виникає потреба, і встановлює найвідповідніші способи виконання поточних завдань СУР.

Стаття 22. Голова СУР обирається З'їздом: простою більшістю голосів (50% + 1 голос):

а) відкритим голосуванням в разі, якщо існує один кандидат;

б) таємним голосуванням при наявності двох або більше кандидатів.

Одна особа не може бути обраною головою СУР більше ніж на два мандати.

Головою СУР не може бути особа, яка має судимість з остаточним вироком.

Кандидатом на голову СУР може бути особа віком від 27 років із щонайменш п'ятирічним безперервним стажем членства в СУР, яка добре володіє українською мовою, користується престижем серед української громади.

Стаття 23. Голова СУР має такі повноваження:

а) за уповноваженням Ради і Виконавчої Президії координує діяльність Союзу;

б) підписує фінансові та офіційні документи СУР;

в) за згодою Президії видає розпорядження, що стосуються діяльності Союзу, прийняття на роботу та звільнення з роботи штатних працівників СУР в рамках чинного законодавства;

г) представляє Союз у стосунках з вітчизняними та зарубіжними органами та організаціями;

д) за згодою Виконавчої президії укладає договори та угоди від імені Союзу;

е) скликає засідання Ради та Виконавчої президії;

є) за недотримання статутних положень, самовідлучення від активної роботи чи за невиконання рішень керівних органів СУР пропонує Раді відкликання членів Виконавчої президії, Ради та голів повітових філій і заміну їх згідно із Статутом;

ж) відкликана особа має право оскаржити рішення в Комісії з етики і спірних питань.

Стаття 24. Обрання між з'їздами нового голови СУР може відбутися при таких обставинах:

а) з приводу смерті;

б) з приводу відставки;

в) в разі вступу в політичну партію чи угруповання, яке уподібнюється політичній партії;

г) у випадку судимості з остаточним вироком;

д) на підставі обгрунтованої вимоги не менше двох третин членів Ради.

У випадках, передбачених пунктами а), б), в), г), уповноваження голови СУР перебирає перший заступник голови до позачергового з'їзду, якщо має відбутися не пізніше, ніж за 3 місяців. Позачерговий з'їзд не може бути скликаний в період останніх 6 місяців поточного мандату.

Стаття 25. Обрана з'їздом Контрольно-ревізійна комісія у складі голови і двох членів кожного кварталу здійснює контроль над тим, як виконуються рішення З'їзду щодо виконання бюджету і як зберігається матеріальне майно СУР. На основі констатованого подає Раді СУР відповідні пропозиції.

Стаття 26. Обрана з'їздом Комісія етики і спірних питань у складі голови і двох членів розглядає заяви про відкликання, звільнення і виключення членів СУР, здійснює нагляд за дотриманням положень Статуту СУР, подає на розгляд Ради випадки порушення етичних і моральних норм членами Союзу і пропонує заходи для розв'язання конфліктів.

Рішення Комісії етики і спірних питань можна оскаржити перед З'їздом.

РОЗДІЛ V

Комісії

Союзу українців Румунії

Стаття 27. В рамках Союзу українців Румунії діють такі комісії:

а) Комісія з питань освіти і науки;

б) Комісія з питань культури і української культурної спадщини з підкомісіями:

з питань періодики і книгодрукування, мас-медіа, артистично-культурної діяльності;

в) Комісія з питань Європейських справ, міжнародних зв'язків, зв'язків з Україною та українською діаспорою;

д) Комісія з питань молоді і спорту;

е) Комісія з соціальних і родинних питань;

В залежності від потреб Рада СУР може постановити створення й інших комісій.

Кожною комісією керує голова, обраний Радою СУР відкритим голосуванням.

Періодично комісії звітують перед Виконавчою президією і Радою СУР.

РОЗДІЛ VI

Складові організації Союзу українців Румунії

Стаття 28. В рамках СУР розгортають свою діяльність: Об'єднання Українок Румунії (ОУР), Спілка української молоді Румунії (СУМР) та ін. Вони діють на основі власних регламентів, положення яких не суперечать положенням Статуту СУР.

Стаття 29. В рамках СУР можуть засновуватися й інші організації, асоціації, фундації, клуби, регламенти яких не суперечать положенням Статуту Союзу. Ними керують комітети чи ради, затверджені Виконавчою президією СУР.

РОЗДІЛ VII

Фінансові засоби Союзу українців Румунії

Стаття 30. Для забезпечення матеріальної основи своєї діяльності Союз українців Румунії створює свої фонди таким чином:

а) з державних субсидій, згідно з чинним законодавством (від державного і/або місцевого бюджетів);

б) з пожертвувань, спонсоризацій та іншими законними способами;

в) з членських внесків, 40 відсотків яких входять у центральний бюджет СУР, а решта залишається у розпорядженні місцевих організацій.

Стаття 31. Доходи СУР використовуються на фінансування заходів, спрямованих на здійснення основних цілей організації:

а) з державних субсидій: на видання літературних і наукових творів, газет і журналів, оплачування штатного персоналу, культурні та спортивні заходи, премії, дотації, інвестиції, оплату участі в національних і міжнародних заходах;

б) з інших видів доходів на: різноманітні добровільні дії, щорічні сплачування членських внесків організаціям, членом яких є СУР.

Стаття 32. Фінансово-господарська діяльність перебуває під наглядом Ради СУР і Контрольно-ревізійної комісії.

РОЗДІЛ VIII

Юридичний статус Союзу українців Румунії

Стаття 33. СУР має статус юридичної особи з балансом і власним банківським рахунком; печатку з українським та румунським написами, бланки двох видів, друкованого та електронного, з єдиним текстом українською, румунською та англійською мовами.

Союз українців Румунії зареєстрований у Суді Сектора 1 м. Бухарест на основі рішення № 262 від 14 лютого 1990р. і Закону № 246/2005, і занесений в реєстр Товариств і Фундацій за номером 133/06.12.2005.

РОЗДІЛ IX

Кінцеві положення

Стаття 34. Припинення діяльності СУР або його реорганізація вирішуються з'їздом.

Стаття 35. Будь-які зміни в статтях цього Статуту, внесення до нього нових статей або відмова від певних статей входить до компетенції з'їзду СУР.

Рада СУР

До 115-річчя від переселення перших українських закарпатських родин в село Копашиль Банатського краю

Іван КОВАЧ

«Серед дороги паду у ноги селу, що дише, як своє...»

◆Своєму дідові Андрію Ковачу присвячую – священнику та примарю комуни
Копашиль – від її заснування та до його кончини 1948 року.ТАМ МОЯ РІДНЕНЬКА ЧУГА
ТО РАДІЄ, ТО РИДАЄ...

Стоголосить Чуга рідна
у вечірнім небокраї,
де отари, де череди
у травневому розмаї.

Вона скине свою втому
там, де дідові черешні,
й світ покине, і полине,
де земля в житах небесних.

Там, де пісня, де сопілка
плаче, стогне, розквітає,
там моя рідненька Чуга
то радіє, то ридає...

СЕРЦЕ, ЗАСЕЛЕНЕ ЩАСТЯМ

Всі дороги до тебе ведуть, – і доводять
до подиху грудей, засіяних травою,
до споминів і мрій грушевих-
черешневих.

До удач і невдач, до потоку,
до завтра і до післязавтра,
а може, й до вічності, як до рідної.

Те, що світ не тобою межує,
і що схід або захід, чи зорі, –
неважно! – незалежно від тебе бувають, – знаю.

І що в оці небеснім не лиш ти
відзеркалене,
що полудні сумні у непогоду,
і що ти не під тином знайшло
мене, а народило.

Знаю також, що в тебе є небо своє,
і вітер, і доля, і гори, і доли,
і серце своє, заселене щастям...

ДО ВАС, СЕЛЬЧАНИ

Летять ще коні в святій погоні
на отчії сліди, –
то долю крає туга за краєм,
де виріс, – в світ життя піти.

Не знають, бідні, що зорі мідні
давно уже не ті,
та думи знову ведуть на мову
з порогом стати в самоті.

Розводять руки дерева, звуки, –
таке усе моє!..
Серед дороги паду у ноги
селу, що дише, як своє.

До вас, сельчани, гоїти рани
приходжу звідусіль, –
вони відкриті, в барвінку вмиті,
та не згоїти їх приціл.

І щось не кривдно, і щось не дивно,
ніколи і ніде,

як бачу зранку і спозаранку,
що осінь тротуаром йде.

Як добре в серці, коли не герці,
а слава вас бере,
коли врожаю у нашім краю
і в непогоду його є...

Несу вам далі свої – обмаль їх,
і почуттів несучи,
з собою грудку, ту незабудку,
в легенду світу понесу.

Шле вітер шуми свої у суми,
і барви свої шле..
Чиє ридання-розчарування
ввібрав у серденько своє?

Та знову обрій у спразі добрій
кудись все замая, –
то в казку вічну, непересічну,
що лиш в дитинстві, де був я.

Відтіть, де буду, я не забуду
тебе, Село, о, ні! –
ти ж єсть натхненням, ти ж єсть
ученням
того, як пишуться пісні.

СЕЛО – ЯК ПРИТЧА

Село – як притча, та село, –
бери й родися в нім досхочу,
зерном у душу залягло,
вагітним гробом серед ночі.

Воно не рай, не світ, не сон, –
комусь пригодною з рогатки
втекло без жодних перепон.
Село – як речення без крапки.

Мене освітлює, коли
кришталем темінь пада в очі,
на ім'я зве, щоби могли
навчитись імені й пророчі.

Я вічність ждав його. Прийшло.
Передсвіт саме вийшов з герця.
Хто з вас повірить, що село
живе в квартирі мого серця?

Супроти неба твердне час,
як подих, вирівнялась днина.
Скажу вам чесно, без прикрас,
село ж – рідніша батьківщина.

БУМЕРАНГ

Моїх підшв живі сліди
у кожній хвилі потопають,
моїм вже давнім непочатком
життя почалось золоте.

В городі сходженім батьків
до кісточок входили ноги,
до них вертаюсь я несвій
і їм говорю еним горем.

Де дятел довбає кору,
на висхлій груші, на межі,
поставлю груди, щоб ввійшли
всі стуки дзьоба в серце знову.

Постійно далей чешу скроні,
між пальці рук ввійдуть сніг
небес жовтневих, ще й багряних,
навкруг росте вишневий струм.

Вертаюсь, як верталися солдати,
з багнетом в серці, свічою в руці,
вертаюсь там, де всеньке рідне
на вістрі бумеранга колосіє.

СВІТЕ МІЙ

Світе мій, неозорий мій,
світе-світеньку,
дай роси і травиці дай,
рано-вранці досхочу.

Світе мій, кучерявий мій,
яблуневий королю,
дай полудням спекоти, дай
многоградусної.

Світе мій, ти, спокусливий,
як спокуса в особі,
дай дівчатам цілунків, дай
гарячіших від полум'я.

Світе мій, сизокрильцю мій,
голубиний вівтарю,
дай і парубкам волі,
дай в надвечір'я багряне.

Світе мій, – клітко пташина,
горизонтам дай спомин,
дай дібров, тільки вибраних,
дай життя, дай потреб мені.

ЗНОВ ЗОЙК

Знов зойк червоний ночі чути:
з-над стріх падають мерці сумні,
немов краплини голосні, –
прокльон дощу йде громом бути.
Синців під душу вийшла сила, –
таємно крик з'їдають мрій,
хрумтить в очах гнилий завій,
черниця ночі наловила
в свої намоленні шати...

Прийшли скрипки нудьги набрати
й кусків магнітної орбіти,
бо я з-під трупа свого в квіти
тенета радості спроваджу
і світлом, голосом поляжу...

Я ТУЖУ ЗА НЕЮ, ЗА ЧУГОЮ

Світанковий погляд
на Чугу.

На ту неозору
й горбату
я кину ізнов
світанковий погляд.

Немовби-немов
Господною ласку.

Коли сутінки
ледве-що ковтають
дах її Божий.

Коли мрія роїться,
я тужу за нею.

За Чугою -
в руїнах
багряних небес...

В НАПРЯМКУ БЕЗВІСТІ

Розкинусь я нею -
Чугою...

Коли усю її
у жили заведу.

Коли з моїх грудей
ростимуть знов
черешні.

З непереїденим
правом на неї -

в напрямку безвісті.

КРАЙНЕБО ВДАЛИНІ

Весна прийшла
на білому коні,
травневих слів
навіяла у груди, -
тому крайнебо
кличе вдалині,
тому воно зове
у всі-усюди.

Зрослися зорі
в ружу навіки,
щоб вік міцнів
на скронях континентів,
душа проймалась
жолобом ріки
у кожну хвилю,
в кожний політ ментів...

НА ПАНАХИДІ
СВОЄЇ Ж СМЕРТІ

Не золотом, а шовком
стелиться травичка.

Ссуть псьонки
з небокраю майонез.

Ліси скликаю
у світлицю
(німу, безоку
і скелетну)
на панахиду
колишньої калини.

Й конфузної
своєї ж смерті...

Микола ЛЯСЕВИЧ**До 24 серпня – Національного дня України****Повторний Великдень**

I
Серпень, день двадцятьчетвертий,
Наш національний день!
Це таке велике свято,
Мов повторний Великдень!

Цей день, бач, носить насолоду
Таку, яку має лиш мед,
В цей день стали і ми на ноги,
Й тепер крокуємо вперед!

Воля, Слава, Незалежність
Повернулись вже додому,
Ми щиросердечну вдячність,
Несем Богові Святому!

Діти, хлопці та дівчата,
Наче зіроньками сяють,
Всі веселі, чинно вбрані,
Квіточками виглядають.

Деякі старі, в куточку,
Лише голови хитають,
І на пожовтілих вітах
Тільки спомини гойдають.

Як почали козачками
Мідні труби роздувати,
Пішли хлопці у вприсядку
Та ногами розкидати...

Хлопці ж наші всі, нівроку,
Орлами дивляться кругом:
Учтиві, славні та моторні,
Такі вони... кров з молоком!

Гладдю сорочки пошиті,
Шаровари сині мають,
А червоний пояс тканий
Стан козачий обіймає.

А дівчата, а дівчата! –
З квіточок віночки мають,

Бинди ж різнокольорові
Косу довгу прикривають!

Біла вишита сорочка
І корали, і намисто...
Там, де дівчина буває,
Весело, приємно, чисто.

І рум'яні, і веселі,
І шнурочком бровенята,
Їх красу не описати, –
Гарні всі наші дівчата.

А дівочою красою,
Яку від матусі мають,
Коли вірять – обережно
Двері... в серце відпирають.

Кожна знає, що гарненька,
Кожна в собі силу чує.
А як гляне ненароком
Наче... золото дарує.

Коли ж поверне головою,
Та зір свій кине лиш на мить,
Або коли моргне порою,
Мороз... по шкірі пробіжить.

А як ще й пісню заспівають,
То солов'ї мусять мовчати...
Неначе учаться тихенько,
Щоб їм ще краще щебетати.

За кордоном, куди глянеш,
Не дарма нас всюди знають,
З щирим серцем та любов'ю
Завше радісно стрічають.

Непотрібна й передмова,
Без реклам та без указу, –
Хто загляне в наше серце,
Той полюбить нас відразу.

Тож, давайте веселитись!
Вгору чару підіймаймо
Та за нашу Україну
Славну пісню заспіваймо:

II
Хай живе наша славна країна,
Хай цвіте в нашім серці весна,
Щоб назавжди була Україна,
Незалежна, багата й міцна!

Тішся, ненько моя, тішся, мила,
Твоя радість хай буде сповна,
Хай боронить тебе Божа сила,
Щоб ніколи не була сумна!

Наше військо кроками стрункими,
Гордовито й відважно іде,
В'ється стяг жовто-синій над ними,
В сяйво щастя воно нас веде!

Україна буде нашим гаєм,
Де щебечуть в серцях солов'ї,
Тихим словом Тараса згадаєм
В нашій вольній та новій сім'ї.

Ми вінки тобі, Мати, сплітаєм
І святую присягу несем,
Ми за тебе молитви складаєм
І чолом тобі, Матінко, б'єм!

А лани, Боже, широкополі,
Ти рососою живою умий
Нас, своєю Шатою Святою,
Від гріха та спокуси укрій.

Хай же буде повік Україна
Незалежна, багата й міцна,
Хай цвіте наша славна країна,
Хай цвіте в нашім серці весна!

III
Ми не забудемо ніколи
Цей наш Національний день,
Він нам буде нагадувати,
Святий... повторний Великдень!

Цей день приніс на Україну
Новий всежиттєвий прогрес,
Бо для всієї України
В цей день ще раз
Христос Воскрес!

Інавгурація найбільшої спортивної споруди Румунії**У Бухаресті відкрили новий стадіон**

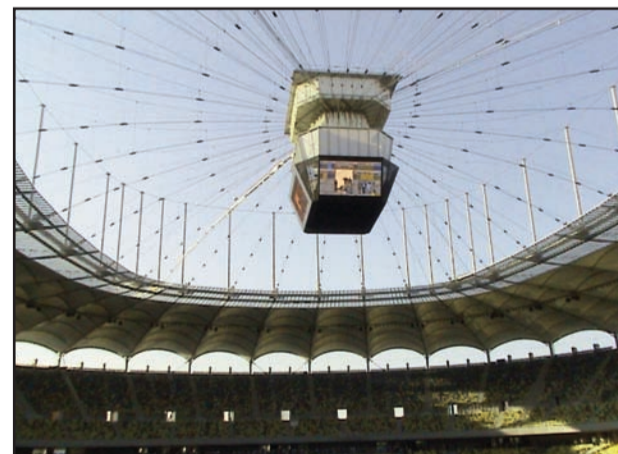
6 серпня 2011 р. мешканці м. Бухареста мали можливість побути вперше на новому стадіоні «Arena Natională» (Національна арена). Відкрив спортивну арену мер м. Бухарест проф. д-р

Сорін Опреску. Крім вболівальників, на власні очі побачити та ще посидіти у офіційній трибуні змогли ще кілька сот людей.

Під час футбольних матчів на спортивній арені зможуть поміститися 55 тисяч фанатів.

Найбільша спортивна споруда Румунії – «Національна арена» – була побудована за моделлю німецького футбольного стадіону м. Франкфурт. При стадіоні обладнано дві парковки на 192/1200 місць. Нічна система зовнішнього освітлення футбольного стадіону передбачає 264 прожектори. Середній рівень вертикальної освітленості у 2000 Lx відповідає найвищим вимогам УЄФА і ФІФА для телетрансляції футбольних матчів високої якості у SD і в HD форматі.

Відеозвукова система передбачає в центрі відеокуб, який складається із 4 гігантських екранів, площа одного дорівнює 30м².

Офіційне відкриття стадіону заплановано провести 6 вересня ц.р. футбольним матчем між збірними Румунії та Франції.

Виконавчий комітет УЄФА установив, що у 2012 р. фінал УЄФА – Ліга Європи відбудеться у Румунії (Бухарест), що для Бухарестської столиці буде найголовнішою спортивною подією останніх 20 років.

Роман ПЕТРАШУК

ПРО СВЯТУ ТАЙНУ ВІНЧАННЯ

Свята Тайна Вінчання – це одне із семи таїнств нашої православної церкви, через яке Господь Бог благословляє майбутнє подружжя, яке обіцяє зберігати любов, вірність один одному для спільного життя християнського, народження дітей і виховання їх в християнському дусі.

Під час Святої Тайни Вінчання наречений і наречена при добровільній обіцянці одне одному перед священником в церкві дістають у невидимому способі від Господа Бога невимовну благодать для спільного життя в мирі, в любові один до одного назавжди.

Ця Св.Т. була заснована самим Господом Богом в Єденському городі і вже дана першим людям, створених Богом, словами: «Не є добре чоловікові бути самому на землі». (Ств. Св. 2,18), а також благословення Господом Богом, як сказано словами: «Будьте плідні й множайтесь, й наповняйте землю та підпорядкуйте її собі». (Ств. Св. 1,28).

Разом з пришестієм на світ Спасителя Ісуса Христа, Вінчання було підняте на рівень Святої Тайни, тому що була освячена самим Ісусом Христом через Його присутність на весіллі в Кані Галілейській, де, як знаємо, Ісус Христос, на просьбу матері своєї, зробив перше чудо, перетворивши воду на вино. (Ін. 1,11).

Маючи на увазі, що Свята Тайна Вінчання була заснована та благословенна Господом Богом і освячена та піднята на рівень Святої Тайни, то всім вінчаним християнам проситься жити в мирі та в любові і ніколи не розлучатися в житті один від одного.

У світлі Святого Письма і науки Церкви подружжя – це нерозривний союз, заснований самим Богом. Завдяки цьому союзу чоловік і жінка, за невідкличною особистою згодою, утворюють взаємну спільність. За своєю природою подружжя призначається для добра супругів та народження і виховання дітей. Божественний Спаситель підніс союз між подружжям до рівня Св. Тайни.

Кожна Св. Тайна – це видимий знак, завдяки якому люди, які його отримують, збагачуються невидимою Божою благодаттю. Так і подружжя, яке укладає шлюб перед Богом і Церквою, отримує благодать, яка його освячує і зміцнює.

Християнське подружжя є нерозривне і єдине. Перше означає, що подружжя дійсне до смерті. Друге – чоловік може бути вінчаний тільки з однією жінкою, а жінка – тільки з одним чоловіком. Свята Церква зобов'язує душпастирів до того, щоб готували вірних до подружнього стану через проповідання і катехизм, відповідно пристосовану для молоді і старших, які мають намір вступити в подружній стан.

Священники повинні також, через особисте повчання наречених перед одруженням, наголошувати, що Св. Тайну подружжя слід приймати з чистою душею, тобто примиреним з Богом і людьми. Перед шлюбом наречені повинні посповідатися і запричащатися. Свята Церква також наголошує, що після вінчання душпастирі повинні подавати супругам допомогу, щоб ті

вірні, зберігаючи і шануючи подружній союз, вели досконале життя.

Через те, що заради деяких формальних або матеріальних причин, подружжя може бути недозволене, а деколи і недійсне, душпастирі, готуючи наречених до подружжя, повинні впевнитися, що таких перешкод немає. Через те, що Св. Тайною Подружжя нова подружна пара стає членом місцевої спільноти, тобто парафії, то всі парафіяни несуть відповідальність за них.

У святій Церкві вже віддавна існує звичай, що перед вінчанням оголошується

список подругів перед всією спільнотою. Якщо хтось з парафіяльної спільноти знає про поважну перешкоду до вінчання, то повинен повідомити про це священника. Згідно з церковною практикою, наречені повинні вінчатися у свого пароха, тобто у священника на території тієї парафії, де проживають. Якщо наречені будуть вінчатися в парафії, де не проживають, то священник, який їх вінчатиме, повинен отримати дозвіл від пароха з місця проживання наречених. Місцевий єпископ має право звільнити від деяких перешкод щодо вінчання.

Біблія розпочинається розповіддю про сотворення світу. Чоловік і жінка створені, тобто вони бажані Богом у досконалій рівності як людські особи з одного боку, а з іншого – у їхньому специфічному існуванні як чоловіка і як жінки.

Існування як чоловіка і як жінки – це стан добрий і бажаний Богом. Чоловік і жінка мають високу гідність, яка походить безпосередньо від Бога, їхнього Творця. Чоловік і жінка з однаковою гідністю сотворені на образ і подобу Божу. Своїм існуванням вони відображають мудрість і доброту Творця. Вони сотворені одне для одного і один одного доповнюють. У подружжі Бог єднає чоловіка і жінку так, що вони стають єдиним тілом і можуть передавати людське життя: «Будьте плідні й множайтесь і наповняйте землю» (Бут 1, 28).

Передаючи своїм нащадкам людське життя, чоловік і жінка, як подружжя і батьки співпрацюють унікальним способом з

Творцем. Цю ідеальну картину подружжя навряд чи в будь-якому суспільстві цілковито здійснено. Далеко не всюди пошанована гідність подружжя. У багатьох суспільствах існували полігамія (багатоженство), порок розлучення тощо. У Святому Письмі Старого Завіту знаходимо приклади т.зв. вільної любові, різних збочень, які паплюжили цей ідеальний Божий задум.

Вже на перших сторінках Біблії містяться свідчення про полігамію. Лише праведний Ной був чоловіком однієї жінки. За взірцеве і богобоязне життя подарував йому Господь порятунок від великого потопу.

Читаючи Старий Завіт, багато хто з нас, християн, може згрішити, коли деякі з відомих постатей, у тому числі й Авраам, мали дві жінки. Бували випадки, що одружувалися близькі, кривні родичі й мали дітей; було дозволене розлучення тощо. Проте слід пам'ятати, що цей маленький вибраний народ боровся за своє виживання, і тому встановив такі засади, щоб євреї не одружувалися з чужинками, які могли внести каламуть у їхнє багаточинання і віру в єдиного Бога.

У євреїв потомство вважалося благословенням Божим, а бездітність – ганьбою серед людей і карою від Бога. Якщо жінка була неплодною, то чоловікові дозволялося одружуватися з іншою, щоб продовжити свій рід. Існувала засада, згідно з якою чоловік сам вирішував, жити йому зі своєю законною дружиною чи розлучатися і одружуватися з іншою жінкою. Таким чином виявлялася нерівність між чоловіком і жінкою, зокрема, щодо відповідальності у випадку подружньої зради (жінку за перелюб могли навіть каменувати, а чоловік у випадку невірності своїй дружині залишався непокараним).

Усі ці для християнської моралі недопустимі засади спростував Ісус Христос, об'явивши первісну волю Отця, що всі люди перед Богом однакові, тобто «немає більше ні чоловіка, ні жінки, а всі в Христі рівні», і що подружжя ґрунтується на правдивій взаємній любові.

Отже, Старий Завіт ми не можемо однозначно сприймати як джерело і основу для розуміння подружжя, але, натомість, маємо дуже гарні його книги, як, наприклад, книги Товита і Пісню пісень, які дуже наближені до християнського світогляду...

Зі всіх 27 новозавітних книг найбільше говориться про подружжя у чотирьох Євангеліях і деяких посланнях св. апостола Павла.

Вже на початку першої новозавітної книги (Євангеліє від Матея) йде мова про те, що споконвічний Бог (друга особа Пресвятої Тройці) зволив стати членом родини, яку ми називаємо Пресвятою Родиною.

(Продовження на 13 стор.)

Юрій АЛБІЧУК,

священик,

с. Верхня Рівна, Мараморщина

Зразкове увінчання діяльності викладача сільської школи (II)

(Продовження з попереднього числа)

Остання версія монографії місцевості, в якій живе і працює професор Йон Афлорей «Izvoarele Sucevei, o comună din Munții Bucovinei. Studiu monografic.» (Editura Print, Suceava, 2009, 334 pag.), – це комплексна і зі всіх точок зору довершена праця, основана на майже вичерпній бібліографії і здійснена згідно зі всіма вимогами такого виду студій.

Як взагалі прийнято, ця масивна монографія, як і будь-який науковий трактат, відкривається детальним представленням географічного розташування комуни Извоареле Сучевей (на північно-західній частині Сучавського повіту, скраю Обчінеле Буковіней, на 52 км відстані від Кимпулунг Молдовенеск, 122 км від муніципію Сучава, 80 км від м. Радівці, на кордоні з Україною), на пагорбах «середньої висоти» (1100-1200 м) та на верхах (Гроби – 1506 м, Бобейка – 1343 м, Храбусна, Погоніш – 1361 м, Росохата – 1282 м), посідаючи багато лісів (3/4 всієї території), посеред яких є чимало пасовиськ (1/5 площі), всього разом – 132.70 км² (=2,2% площі повіту).

Клімат комуни – континентально помірний, найтепліший місяць року – липень (15°C), а найхолодніший – січень (-6,4°C). Специфічно даній місцевості є так звана «термічна інверсія» зимою (різниця у висоті 716 м між верхами і долинами спричиняє затримування холодного повітря по низах дні підряд), але і літом, що викликає такі гідрометеорологічні явища, як краплиста роса, приморозок, туман, або низьке суцільне захмарювання, внаслідок чого бувають багаті опади – 95,8 днів на рік дощових і 51,2 днів із сніговими опадами, – 25,6 – сантиметровий шар снігу зберігаючись протягом 8-ми місяців року, сніг випадаючи навіть і в місяці травні (0,3 см). Підрозділ «Народна метеорологія» – це справжня «насолода» дня читача, перевтомленого сухими статистичними даними. Шкода тільки, що «соковиті» гуцульські прогнози не подано їхньою настільки експресивною говіркою.

У розділі «Гідрографія», окрім цікавого представлення підземних вод («значних резервів»), джерел («з якісною водою»), річок – Сучави з її притоками (потоки Алунішулуй, Ізвір, Даріймук, Кобіліоара, Данилюк), Кирлибаби та Бродини з притоками Кругла, Калела, Салаш та Кунунський з водами доброї якості, увагу читача привертає «добре водне господарювання», але й менш похвальний аспект, запримітний, до речі, зараз і в інших зонах країни, а саме «недостатнє використання багатой гідрографічної сітки», оскільки здавна «по селах, в яких жили гуцули, функціонували технічні інсталяції, в яких використовувалась сила води» (ст. 52).

Розділ про *рослиність* території комуни (9.855 га лісу, 74,2% території, 3234 га пасовиськ, 25,1% території), *фауну* (лісів, пасовиськ, вод) зацікавлює і неспеціалізованого в цих галузях читача багатством інформації, а розділ про місцевий *грунт* спонукує його оцінити той факт, що на ґрунті «із низькою та середньою родючістю» завдяки

людській працьовитості і дбайливості розвинулись гарні господарства «навіть і на найбільших верхах території». Наче бажаючи підтримувати такий відродний стан, автор монографії наводить ряд заходів стосовно захисту і збільшення родючості землі (с. 68), адже ж, хто-зна, чи його вихованням у майбутньому не пригодяться такі практичні рекомендації.

Подібно бурхливій річці, що запіненою «виринається» з-поміж тісноти скалистих гір на спокійну широту степу, відчувається читач монографії у невимовлюваному діалозі з її автором, починаючи з розділу «Consideratii istorico-geografice», якого мотто – слова Ніколая Йорги, що правда існує повсюди, але її спізнає лише той, хто шукає («Adevărul este pretutindeni, dar nu-l cunoaște decât acela care-l caută»). Похвальним для пана професора Йона Афлорей є те, що він намагається знаходити правду у всіх обговорюваних ним проблемах. Тільки, як поступають вчені, він вичислює всі досі висловлені погляди у тому чи іншому питанні, але не поступає, як вчені, із-за ввічливості, не приєднуючись до одного з поглядів, якого слід би уважати правдивим.

Життя і еволюцію комуни Извоареле Сучевей розглянуто діахронічно, поетапно, починаючи етапом до 1775, далі 1775-1848, 1848-1918 рр. та етап, що послідував після 1944р., відзначивши цікавий факт, а саме той, що «сліди заселення території Обчінеле Буковіней (отож і території комуни) наявні ще з неоліту та палеоліту», як це впливає з написаного Птолемеєм та коментованого такими сучасними авторами, як І. Йосип, Н. Барбу, Д. Пауленку, показує так само, що у цих місцевостях існувало «безперервне проживання», засвідчене рядом таких топонімів, як *Дворище* (=місце, на якому знаходилось господарство, двір), *Прелука*, *Прислоп*, *Кічера*, *Кунунський* – слов'янського, гуцульсько-українського походження, поряд з іншими, як *Плай*, *Аришиця*, румунського походження, збереження обох категорій топонімів забезпечене було населенням, яке жило у цьому просторі.

Комуна Извоареле Сучевей вперше згадана 17 листопада 1501 р. у грамоті Штефана Великого як власність монастиря Путна, села, «заселеного гуцулами, які займаються лісорубством, вівчарством, розплоджуванням коней». Напевно, що Извоареле Сучевей було заселене гуцулами і до цієї першої атестації, може, навіть издавна. Р.Ф. Кайндль, наприклад, у своїй праці «Die Huculen» (1893) пише, що слов'яни жили у долинах річок Молдови, Сучави, Черемоша та Пруту ще з IV століття.

Число жителів комуни (напевно, мале із самих початків; той же Кайндль показує, що у той час по долині річки Сучава існувало тільки по 8 жителів на 1 км²) зазнало висхідний розвиток, засвідчений статистичними даними, починаючи з 1899 р. (436 жителів), 1930 (800), 1941 (1282), 1956 (2007), 1966 (2371), 1970 (2560), 1977 (2588), 1986 (2753), але і деяке чисельне зниження, починаючи з 1990 р. (2702), 1992 (2402), 2002 (2336), 2006 (2321).

Велику увагу надає автор питанню походження гуцулів та етимології етноніму

гуцул, вичислюючи усі відомі досі погляди, не поділяючи який-небудь з них, а це, з одного боку, необізнаного читача не приводить до

пізнання правди (проголошеної Ніколае Йоргою), а з іншого боку, таким способом заново уводяться в обіг, поряд з правдоподібними поглядами, і деякі фантазії або навіть нісенітниця без жодного підґрунтя й логіки, як, наприклад, «думка жителів Бродини», що «гуцули це румуни, які розмовляють по-руськи». Честь і слава у всьому порядним жителям Бродини, але вони сплутують поняття національності з поняттям громадянства. Це не наукова думка, і її не варто «роздувати», як і ту, почуту на університетській конференції, що гуцули побоюються, щоб українці не асимілювали їх.

Замість безстороннього, нейтрального ставлення до всіх без розбору поглядів, набагато кориснішим було б розпочати висвітлення цих питань, починаючи від того, ким вважають себе самі гуцули – що вони *руські люди* (етнонім *руський* – це синонім терміна *український*, деривований від назви держави *Київська Русь*, як до речі й інші терміни та вирази – *руська мова*, говорити *по-руськи*, що пішли від Києва на захід, включно аж до українських поселень Румунії; у довоєнній румунській історіографії, до речі, для поняття *українці* вживався (необізнані й зараз вживають) термін *гузі*).

Чому, по-друге, не привертається увага на думку такого видатного румунського вченого, як Дімітріе Кантемір («Hutulii au fost excerptati de la procesul de românizare, dată fiind izolarea lor si viata lor seminomandă»), чому постійно повторюється ніяк не аргументоване твердження, що гуцули – це славізовані даки? Хто саме славізував їх?! Яке слов'янське плем'я, якщо гуцульський говір відрізняється від усіх інших слов'янських? Той факт, що у гуцульському говорі наявний сильний румунський вплив, частково і польський, німецький і ін., це – незаперечна дійсність, адже мовникам відомо, що жодний говір не задовольняє свої постійно зростаючі потреби спілкування лише власними ресурсами, а запозиченнями від сусідів, якими у гуцулів були румуни. Чому не надається належної уваги авторитетному університетському вченому Клуца Йону Петруцу, який у гуцульському говорі не знайшов жодного структурного елементу, який «був би чужим українській мові».

Далі цим питанням присвятили багато уваги і вихідці з-поміж української громади Румунії, які не те, що розуміються у цих справах, а криво їх відчувають, як, наприклад, яеський університетський професор румунської мови Іван Лоб'юк, бухарестські наукові дослідники Інституту лінгвістики Академії Румунії Іван Робчук та Корнелій Регуш, вклад яких у «гуцульське питання» не фігурує у монографії, ані їхні роботи не згадані. На жаль...

(Далі буде)

Іван РЕБОШАПКА

1 серпня 2011 р. ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ ВИСЛОВЛЮЄ СПІВЧУТТЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ТРАГЕДІЯМИ НА УКРАЇНСЬКИХ ШАХТАХ

Світовий Конгрес Українців висловлює свої щирі співчуття рідним і близьким гірників, які 29 липня 2011 р. стали жертвами вибуху на шахті "Суходільськ-Східна" у м. Суходільськ Луганської області та обвалення надшахтної споруди на шахті ім. Бажанова у м. Макіївка

Донецької області. Внаслідок цих аварій загинуло 37 гірників, а 6 у стані різних ступенів тяжкості госпіталізовано до лікарень.

"Українська діаспора з глибокою скорботою сприйняла звістку про трагедії на українських шахтах та разом з усім українським народом в Україні молиться за душі загиблих та

за одужання потерпілих. Світовий Конгрес Українців закликає владні структури України забезпечити контроль за дотриманням безпеки на українських шахтах та вжити всіх відповідних заходів для розслідування причин аварій на шахтах "Суходільськ-Східна" та ім. Бажанова", – заявив президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій.

Світовий Конгрес Українців
145 Evans Ave., #207
Toronto, ON
M8Z 5X8 Canada
Tel. (416) 323-3020
Fax (416) 323-3250
e-mail: congress@look.ca
website: www.ukrainianworld-
congress.org

Іван АРДЕЛЯН

«Українці з мого кола загубили гумор, шукаючи кукіль...»

ДЗЮРЧАННЯ ДУШІ

На крилах
і зірках
підпираю
тінь вечірню,
що гойдається
на хвилях вітру...

Десь тут,
десь там
народжується
мрія,
на якій піднімається
й опускається
дзюрчання душі,
що плаче
й валиться
в глибини чорні...

ДОЛЯ МРЯЧНА

Коли
дзвонили
дзвони мої,
мати
в'язала землю
білою стрічкою,
щоб не розбилася
на черепки дивні....

Час був гострим,
пора іржава
й тень густа.

Мати мене повела
далеко,
далеко
за горизонт,
біля моря,
щоб не загубився,
мов у сіні ігла,
де мене чекала
доля мрячна...

МОЇ ДУМИ

Коли на небі
мої музи
запалюють свічки,
на краю світу
народжуються симфонії-
ілюмінації,
що кільчаться...

Коли поміж людьми
мої думи
пускають коріння,
серце клекоче,
що насіння зупинилося
в норавливім ґрунті.....

СМЕРТЬ ПОЕТА

На краю землі,
за горизонтом,
з одного гирла,
пробитого вітрами,
витікав
сильний струм,
що розношував
пісні ангелів, –
вони оплакували
смерть поета...

Під дахом неба,
десь там,
на березі моря,
радуга
врятувала
ідею,
що піднесла себе
поміж хмари...

* * *

Тінь
колихається,
наче тонка усмішка,
на крилах вітру,
що розсіює тьму
поміж думами,
що кільчаться
в пустині...

Сумний ранок,
приглушене світло,
холодна роса
тиснуть на думи,
щоб не розбіглися
поміж полонинами,
наче вітер лісами...

УКРАЇНЦІ З МОЙОГО КОЛА ШУКАЮТЬ КУКІЛЬ

Плаче та стогне
моя душа,
опускаються хмари,
тріскають небеса...
Українці
з мого кола
загубили гумор,
шукаючи кукіль,
загубили мрії,
що їх оживляли,
й, граючись,
впали в небуття...
Десь там,
може, тут,
їх чекає
дисперсія
й, може, зникнення...

Нашого цвіту – по всьому світу

СПРИЯЮЧИ СТАНОВЛЕННЮ ОСОБИСТОСТІ МАЛЕНЬКОЇ ЛЮДИНИ

У кінці другого десятиліття ХХ віку батьків Юрія Павліша з села Синевирська Поляна, що на сучасній Міжгірщині, доля погнала в пошуках кращого життя аж до Банату (Румунія) і там поселилися на постійне проживання у с. Копачеле. Тут і народився 1939 року їх син, майбутній поет. Все життя працював учителем початкових класів в українському селі Поляна, що на Мараморощині. Разом з тим улюбленим його заняттям і на сьогодні залишилося віршування. Оpubлікував кілька поетичних збірок. До останньої його книжки «Посередник», що побачила світ у Бухаресті в 1999 році, ввійшли релігійні вірші для дітей і дорослих. Змістовну передмову до них написав генеральний вікарій Українського Православного Вікаріату в Румунії протоієрей Іван Піцура.

Читаючи збірку «Посередник», помічаєш, що її написав справжній християнин. Кожен вірш засвідчує любов автора до Спасителя. Це щира молитва, промовлена поетичним словом. Автор наголошує, що Господь воздає тим, хто його славить на цій грішній землі. Господь потребує від нас взаємної любові, дарма, що Він безсмертний і на небі, а ми смертні на землі.

Вірші рецензованої збірки збагачують емоційну сферу як юних, так і дорослих читачів, їх естетичний досвід, формують високі моральні принципи, збагачують уявлення про навколишній світ, сприяють становленню особистості маленької людини, її світогляду, визначенню свого місця в житті, пов'язаного з іменем Ісуса і Його безсмертним словом.

Автор слушно стверджує, що лише в гармонійному поєднанні науки й молитви – запорука сили та успіху людини.

У віршах поет порушує найрізноманітніші питання. Так, вірою твердою в Ісуса, жертвою його крові ходимо собі спокійно неспокоїною землею («Вірую в Тебе»). У неділю рано церква дзвоном святим кличе до себе дитину («У неділю рано»), а діти просять маму вчити їх молитися, щоб вони росли великими в його

Слові («Вчи нас, мамочко»), то дитина просить Ісусика дивитися на неї, бо вона ще маленька, але вже усвідомлює, що росте в Його теплоті та обороні («Дивися, Ісусе»), росте завдяки Його волі, бо без Нього нічого не було б на світі. Він один володіє небом і землею («Ростемо, Ісусе»). Надіючись і покладаючись на Ісуса, на Його безмежну силу, дитина не боїться, якщо зустрине в житті вороже каміння, бо всі чисті мрії дитяти – це Ісусове слово («Я – дитя ще, Ісусе»).

Вірші передають чисті й безпосередні почуття дитини, яка тільки Ісусом хоче жити, бо Він – уся її надія, бо Він перебуває в кожній її мрії, ми кожним рухом скрізь Його відчуваємо. І дитина щиро просить, щоб Ісус не покинув її саме у спокусах та відчаї, щоб кожна її днина була надійною («Не покинь мене, Ісусе»). З Ісусом і дні радісні в школі, бо Він усюди допомагає.

Запорукою в житті є для нас наука і молитва, бо «Без науки – як без ніг, без молитви, як без рук» («Наука і молитва»),

дорогах». Автор застерігає, що той, хто відвернеться від Бога, легко може потрапити «в тридцятисрібні тенета», що не раз «молотилися долі» в тих тенетах, і треба завжди бути на сторожі («Тенета»). Тому необхідно своєчасно опам'ятатися, щоб хвиля життя не кидала людину з гріха у гріх («Замість автобіографії»). Із згаданого вірша довідуємося, що в дитячі роки щонеділі разом із дяками автор «співав у крилосі, у церкві», що рідна мати вчила його Божих законів, які він знав, і вірив у Бога. Поет засуджує, що потім «в школі у Сиготі» його «вчили бути атеїстом», то й не дивно, що так багато років «грішив під вічним Божим страхом». Тому тепер він щиро кається, усіма своїми силами «кріпиться Богові служити».

Із поезій Ю. Павліша випливає висновок: чимало є спраглих до Бога людей. І ніщо у світі не може відібрати це прагнення. Ніякі багатства, влада, слава, знання – ніщо.

Мистецькі цінності релігійних віршів Ю.

Хор Дому культури с. Поляни (80 роки минулого століття), керований Юрієм Павлішем

ПОСЕРЕДНИК

ЗБІРКА РЕЛІГІЙНИХ ВІРШІВ
ДЛЯ ДІТЕЙ І ДОРΟΣЛИХ
ЮРІЙ ПАВЛІШ

Ісус вчить нас не робити зла, і тільки добром можна знищити лихо між людьми («Добро і лихо»).

Будемо міцні і сильні, якщо йтимемо тим незрадливим шляхом, який показав наш Спаситель, що врятував людство («Божий Син»). Якщо віримо в Боже слово, то ніякі перепони не страшні і не важкі для людини, бо воно гартує нас проти лиха («Боже слово»). Лише щира молитва допомагає розбити до тла гострі, мов бритва, всі бар'єри, які заважають Ісусові ввійти в хату людини через відчинені нею вікна і двері («Бар'єри»).

Кожен християнин вірить у друге пришествя Христа. Тому ліричний герой поезії «Допоможи мені, Ісусе» стурбований, чи готовий він до звіту, чи буде чистим іти з цього «земного важкого світу». Він своєчасно хоче позбутися всього, що непокоїть душу, і просить допомоги. Лиш хто вірить Йому всім еством, із тим Він буде всюди і щоднини («Ісусе, Божий Сину»). Ліричний герой вдячний Ісусові, що не покинув його «в скрутних життя

Павліша помітні у їхній образності, символіці, в риторичних звертаннях, окликах, запитаннях, оригінальних епітетах, порівняннях («Щоб Ти був – моя дорога», «Ростемо, мов квіти, Барвінково», «Ісусе милий», «Ісусе дорогий», «Незмірну силу» та ін.). Всі художні засоби спрямовані на те, щоб у кожному серці викристалізувалась до Бога істинна, милосердна, лагідна, ніжна і вічна любов. А коли є любов до Бога, то вона буде й до ближнього і навпаки.

Своїми віршами, у яких відбита можуть народної совісності, чесності і краси душі, Ю. Павліш вносить свіжий струмінь у сучасну поезію, він мислить по-новому. Рецензованою збіркою митець слова збагатив не тільки українську поезію Румунії, але й українську культуру взагалі.

Іван ХЛАНТА,
кандидат філ. наук
(з г. «Верховина», Закарпаття,
2002 р., н-р 43)

ЗУСТРІЧ ВИПУСКНИКІВ З НАГОДИ 45-их РОКОВИН ВІД ЗАКІНЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ СІГЕТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ШКОЛИ

(Закінчення. Поч. у н-р 15-18/2010р.)

Анна МАЧОКА (БІЛИК) працювала учителем багато років у Полянах. Після смерті мужа Петра переселилася і працювала учителем у своєму рідному селі Ремети. Має троє дітей: одна дівчина одружена і працює проф. інформатики в одному ліцеї міста Сігета, інші дві дочки закінчили медицину. Зараз – на пенсії;

Федір КОЧЕРЖУК живе і працював у селі Киндешти Ботошанського повіту. Має двох синів: один із них пограничник, інший – ветеринарний лікар;

тому п'ять років помер її чоловік – священик Василь. Має одружену дочку, яка зараз проживає у Сполучених Штатах Америки;

Марія МЕШКО (АПЕТРЕЙ) живе і працювала учителькою у селі Поляни. Має двох синів: один викладач історії, інший – священик;

Марія ПАСИНЧУК (БРИНЗАНЮК) працювала і живе у своєму рідному селі Ремети. Її чоловік – викладач музики, зараз обоє на пенсії. Мають дочку і сина;

відділ Українська мова і література Бухарестського університету. Працював викладачем української і російської мов у Восьмирічній школі с. Бистрий. Викладав румунську мову в Лузі. Займав посаду директора школи села Тиса (1978-1979). В період 1979-1991 рр. працював перекладачем при Науково-дослідницькому руднично-металургійного інституту міста Бая Марє. Між 1991-2008 рр. займав посаду інспектора з освіти (спец. українська і російська мови). До пенсії три роки (2008-2010) працював викладачем румунської мови у Спеціальній професійній школі м. Бая Марє.

В класному залі читання каталогу

В приміщенні філії СУР повіту Марамуреш

Анна КРАВЧУК (ГАВРИЛЯК) живе у рідному селі Кричунові. Працювала багато років учителем у с. Нижня Рівна. Залишилася вдовою, має двох одружених дочок, які працюють в школі;

Юра КРАМАР живе і зараз працює лікарем у найбільшому українському селі Мараморощини – Полянах. Має гарну сім'ю: дружина працює теж у Полянах як медичний асистент, гордиться своїми розумними дітьми: дівчина закінчила факультет іноземних мов, а син одружився, має вищу освіту;

Марія ГРИГОРАШ (ЧУБІКА) після закінчення школи працювала учителем у Восьмирічній школі Вишавської Долини, а потім у школі с. Луг над Тисою, де зараз живе. Має двох дочок: одна працює в Українському ліцеї Сігета і зараз є інспектором з освіти (спец. – українська мова), інша, менша дочка, працює вихователькою у Вишавській Долині.

Наша колега Марія зараз на пенсії. Пише чудову дитячу літературу, наполегливо збирає усну народну творчість с. Луг;

Марія МАРУЩАК (ПОПОВИЧ) працювала учителем у школі села Красний, жила і працювала в Сучавському повіті. Зараз живе в Кричунові. Лишилася вдовою;

Іларіон ПОШТОВИЙ працював учителем кілька років у Полянах, а потім переселився жити і працювати в Олтенію в м. Турчень. Має троє дітей: двох синів і дочку, яка працює учителькою;

Марія РЕГУШ (ЮРАЩУК) після закінчення школи працювала в різних повітах Марамуреша, Бігора і Бистриці-Несеуд. Має трьох синів, один із них закінчив Факультет слов'янських мов, відділ Українська мова та література. Зараз вона на пенсії, живе в Лузі;

Олена СОБОДИШ (РУСНАК) працювала учителькою в селах Красний, Тиса, Кричунів і в школі села Бичкова. Зараз – на пенсії, живе в Кричунові. Має двох розумних синів: один офіцер-пограничник (перекладач), інший зубний лікар;

Аурелія ВАТАМАНЮК після закінчення школи працювала учителькою в Полянах, потім переселилася жити і працювати в м. Орашу Ноу (повіт Сату Марє). Лишилася чотири роки тому вдовою. Має двоє дітей;

Іван ЛАЗАРЧУК після закінчення школи працював учителем у Восьмирічній школі Вишавської Долини (1966-1969). Закінчив Факультет слов'янських мов,

Сім'я: дружина – соціолог, на пенсії. Має двох синів: обидва закінчили факультет з автоматки і комп'ютерів, старший – в Бухаресті, а менший у Клуж-Напоці. Старший працює менеджером фірми в Бухаресті, а менший син працював 2 роки на фірмі MICROSOFT із Норвегії (Осло), а з місяця лютого ц.р. працює в США на фірмі MICROSOFT.

Учасники зустрічі випускників відвідали приміщення Мараморської філії Союзу українців Румунії, що в м. Сігеті, де керівництво СУР Мараморощини, голова СУР і депутат Ст. Бучута вручив усім випускникам похвальні грамоти з нагоди 45-их роковин від закінчення Сігетського українського педагогічного ліцею.

Всі учасники-випускники одержали невеликий подарок на пам'ять про зустріч в СУР.

Зустріч випускників завершилась святковим обідом в одному ресторані міста Сігета. Ми всі – випускники – на чолі з класним керівником проф. В. Бучковським провели приємно час: продовжилась бесіда між колишніми колегами, пролунали українські народні пісні, обмінялися адресами і номерами телефонів, зробили на згадку багато фотографій.

Наступну зустріч рішили провести через три роки, 2014 року! До побачення!

проф. Іван ЛАЗАРЧУК

ІВАНОВІ КОВАЧУ – 65

Іван Ковач народився 29 серпня 1946 року в с. Копашиль Карашсеверінського повіту. Початкову школу закінчив у рідному і дорогому

йому селі Копашиль, а середню освіту здобув у Сігетській українській школі, що дало йому змогу познайомитися з колегами-українцями з Буковини, Мараморощини і Добруджі. Це мало великий вплив на його формування як українця. Випускник українського відділення Факультету іноземних мов Бухарестського університету.

Літературний дебют І. Ковача відбувся на сторінках бухарестського часопису «Новий вік» («Вільне слово») в 1966 р. Друкувався також у антологіях поезії, прози та репортажів «Ліричні струни» (1968), «Наші весни» (1972), «Балада місця» (1975) та інших, в літальманасі «Обрії», літературному журналі «Наш голос», в «Антології української поезії в Румунії» в перекладі на румунську мову (В-тво Мустанг, 2000) та в часописах України («Літературна Україна», «Київ» та ін.), Німеччини, Югославії та ін.

Іван Ковач - автор збірок віршів «Поезії» (1972), «Рівнодення» (1975), «Зав'язь» (1978), «Чоло самотності» (вибрані поезії в перекладі на румунську мову, 1980), «Диво» (1981), «Життя без ком» (Премія Спільки письменників Румунії, 1985), «Остаточні світанки» (1988), збірки новел «Явір, що в

полі одинокий» (1974), повісті «Чуга» (Премія СП Румунії, 1977) - В-тво Критеріон, Бухарест, та поетичних томів «Заборговані ранки» (Вибрані поезії) і «Гліссандо» (В-тво Мустанг, Бухарест, 2000, і, відповідно, 2001) та «Право на сум» (В-тво Мустанг, 2003), «Оранжева балада та інші новели» (Видавництво «RCR-Editorial» (Премія Спільки письменників Румунії - 2006 р.), «Потойбіч рубінових небес» (В-тво «RCR Editorial, 2009), «Сміються, плачуть солов'ї...» (Літературні портрети-просвітління) (В-тво «RCR-Editorial, 2010).

Іван Ковач - член СП Румунії і НСП України. Протягом 20 років – голова Бухарестської Української Літературної Студії Спільки письменників Румунії, редактор багатьох книг та автор передмов до книг, які появились українською мовою в Бухаресті; протягом 10 років – завідувачий відділенням г. «Новий вік» та його «Літературного додатку». Протягом 9 років – кореспондент у Румунії Радіо «Свобода» («Вільна Європа»), власкор Національного агентства преси «Укрінформ» та Національного Радіо України.

Біобібліографічні довідки про Івана Ковача охоплені в «Словнику сучасних румунських письменників» (В-тво «Альбатрос», Бухарест, 1977), в «Українській Літературній Енциклопедії», виданій Інститутом Літератури ім. Т.Г. Шевченка та Академією Наук України (том 2, Київ, 1990), і в деяких українських та румунських часописах.

Про І. Ковача надрукований окремий відступ в літературному аналізі української поезії під назвою «Українська поезія Нової

Хвилі», опублікованім у кварталнику Угорської Академії Наук «Acta Litteraria», 1983 р.

В 2001 р., «з нагоди 10-ої річниці незалежності України та за вагомий внесок у справу формування позитивного іміджу України у світі, активну громадську діяльність», І. Ковача нагороджено Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України та Золотою медаллю і Почесною Грамотою та Золотою медаллю Товариства «Україна - Світ» за вагомий внесок у проведення україномовного шкільництва в Румунії.

Іван Ковач – один з головних засновників Союзу українців Румунії (28 грудня 1989 р.), захисник протягом дореволюційних років єдиної україномовної газети в Румунії «Новий вік», якій погрожували розснуванням, а в післяреволюційний час 1989 р. - ревний захисник існування часопису «Вільне слово», продовжувача «Нового віку», навіть і за умов власного безробіття.

І. Ковач - головний редактор часопису «Вільне слово»; протягом 14 років, до виходу на заслужену пенсію, – Генеральний інспектор і радник Міністерства виховання та досліджень Румунії в питаннях освіти українською мовою та іншими слов'янськими мовами.

З нагоди його **65-ліття та 45-річчя від літературного дебюту** бажаємо Івану Ковачу багато здоров'я, дальшої творчої наснаги, успіхів у його нелегкій роботі та щиросерде «На многая і благая літ»!

Редакція г. «ВІЛЬНЕ СЛОВО»

Приклади поколінням

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ Д-Р ВАСИЛЬ ВЕРИГА (1922-2008)

* * *

*«Все, що мав у житті, він віддав
Для одної ідеї. І горів, і яснів, і
страждав...»
(Іван ФРАНКО)*

Визначний громадсько-політичний діяч, відомий історик, публіцист, видатний вчений, Василь Верига – унікальна постать серед заслужених імен рідного народу в українській історії.

Народився 3-ого січня 1922 р. в бідній селянській українській родині в селі Колодбівка Заліщинського повіту в Галичині.

Під час навчання в початковій школі у рідному селі помер його батько. Василь вчився надзвичайно добре, але надія на подальше навчання була втрачена, бо мати сама не спроможна була забезпечити для цього синові матеріальні умови. Але... знайшлися добрі люди, які допомогли йому продовжити навчання.

Середню освіту Василь почав у польській гімназії в м. Заліщиках. Пізніше продовжував навчання в Коломийській

українській гімназії, яку закінчив вже під час Другої Світової Війни. Ще як учень середньої школи, він виявився талановитим публіцистом та активним культурно-освітнім діячем.

З молодих років Василь Верига цікавився історією України, а зокрема визвольними змаганнями. Читав історичні спогади про геройські подвиги та цікавився долею України.

Наприкінці квітня 1943 р. В. Верига перебував на фронті у важких боях. Попав у полон, перебував у Італії, Англії. Відтак емігрував до Канади. Тут починається

його нелегкий, але плідний і, під кінець, яскравий шлях у Канаді, де його занесли хвилі життя.

Спочатку у Торонто він важко працював на пошті, наполегливо вивчав англійську мову і одночасно завершив студії бібліотекарства. По їх закінченні отримав отримав працю в університетській бібліотеці, в якій працював аж до виходу на пенсію в 1987 р.

У цій бібліотеці Верига виконав надзвичайно корисну працю щодо популяризації української тематики серед студентства. Він буквально зреформував цей науково-книжковий заклад і надав йому сучасні вимоги, за допомогою яких українська тематика була справедливо висвітлювана.

Водночас В. Верига закінчив історичний факультет в Оттавському університеті, де здобув наукове звання магістра. А в 2002 р. здобув звання доктора історичних наук в Мюнхенському університеті.

(Продовження на 12 стор.)

Ольга ПОРОХІВСЬКА-АНДРИЧ,
член ОУН(д)

Моя хатка скраю

ЗІ ВСІХ ГРІХІВ БАЙДУЖІСТЬ Є НАЙТЯЖЧИМ:
без добре вивченої рідної мови немає своєї культури...

«**Ч**удово бути скромним, але не слід бути байдужим», говорить Ф. Вольтер. Очевидно, французький філософ брав під увагу, в першу чергу, що байдужість завжди переростає в ніщо. У байдужих не має мети, їм не варто пояснювати, бо для них нічого немає вартості. Зі всіх гріхів байдужість є найтяжчим, бо саме ця вада людського характеру спричиняє серйозні проблеми, наслідками яких є втрата цінностей людини.

Людина, яка нічого не прагне і не самовдосконалюється, існує просто, як бур'ян, бо хоч її виривають з коренем, виростає знову. А дивно, коли молода людина до всього байдужа і часто говорить: «Моя хата скраю», «Після мене хоча б потоп» і т.д.

Байдужість – погане явище в суспільстві, яке має різноманітні причини, з яких нагадаємо: депресію, коли хвора людина байдужа не лише до оточуючих її людей, але й до самої себе.

Інша причина байдужості – це наслідок пережитої несправедливості. Такі люди колись старались зробити щось добре, але зламались від несправедливості, неправдивих звинувачень або підлоти. Внаслідок чого втратили надію. Існує ще байдужість егоїстична, зловна, черства: «Нащо мені мучитись? Нащо спішитися, і завтра є день». Такі люди залишаються закам'янілими назавжди. Тільки так вони себе добре почувають. Реакція байдужих до того, що відбувається навколо нейтральна. А як болюче, коли ця байдужість відноситься до людей, а часто до близьких. До людей треба бути уважним та відкритим і плекати такі почуття, щоб не виникла та загально-людська

байдужість, котрої потрібно остерігатись.

Польський письменник Бруно Есенський пише: «Не бійся ворогів, у гіршому випадку, вони можуть вбити, не бійся друзів, у гіршому випадку, вони можуть зрадити, бійся байдужих, вони і не вб'ють і не зрадять, але тільки з їхньої мовчазної згоди існують на землі і зрада, і вбивство».

Байдужість у наші дні, разом з іншим кукелем: брехні, гніву, наклепів і брутальності, пустили глибоке коріння, яке заглушує любов, терпеливість, радість, милостиню, надію і інші чесноти. На превеликий жаль, байдужість стала основним принципом, на якому ґрунтуються відносини багатьох людей, – найпомітнішими її проявами і водночас її причинами є егоїзм.

Найгірша байдужість – це байдужість до самого себе, до свого одягу, гігієни, до свого дому і сім'ї, що приводить людину до дикого стану. Вона проявляється в гострих формах, з дуже негативними наслідками. Занедбати дітей, їх виховання – це злочинна байдужість.

А скільки навколо нас людей байдужих до своїх дітей, до свого дому, до запущених садиб і дворів. Гірше, коли байдужість поширюється на все суспільство, що виявляється в байдужості до всього, починаючи з доріг і будинків, зовнішнього вигляду поселень і міст, лісів і, взагалі, навколишньої природи, до елементарних потреб людей. Тут йде мова про відсутність почуття обов'язку до людини взагалі. Загальне добро розглядається як нічیه, що нас обходить всіх. Внаслідок чого появляются в гарно обладнаних парках зламани лавки, знищені статуї, дерева, квіти, кошики і т.д. Це знаки загальної байдужості, а шкода для усіх.

Пособити такому становищу можна тим, щоб ніхто не був байдужим, а старався змінити ситуацію, хоча часто такі заходи виявляються лише розтратою енергії.

Байдужість вважають християнським гріхом, бо це байдужість до християнських правил і людських вартостей, які появляются в різних видах: сімейне життя, виховання дітей, здоров'я, віра, право, культура і мова. Без добре вивченої рідної мови немає своєї культури.

Сучасне покоління виростає під впливом усіх досліджень технічного прогресу і огортається певною байдужістю до всього справжнього, щирого і вартного уваги (сім'я, друзі і інше). А яким чудовим міг би бути навколишній світ, якщо б всі люди були набайдужими.

«Наука винайшла ліки від багатьох хвороб, але так і не винайшла засобів від найстрашнішої з них – байдужості» говорить Х. Келлер.

Василь АРДЕЛЯН

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ...

(Початок на 11 стор.)

* * *

«Пам'ятайте, що народ, який не знає, або загубив знання свого минулого з його духовними скарбами, вмирає і зникає з лиця землі»
(Йосип СЛІПІЙ - патріарх)

Василь Верига не був лише високо освіченою людиною, яка відзначалася глибокою розсудливістю розуму, але, при тому, це була дуже сильна індивідуальність, а понад усе – багатогранна і дуже плідна як у своїй творчій роботі, так і у громадській.

Його творча науково-письменницька діяльність була багатогранною, і тяжко охопити його велетенський доробок, підбити підсумки його титанічної праці.

Василь Верига є автором понад 500 статей, нарисів, рецензій, переважно з історичної тематики, багато наукових праць. Надзвичайно велике значення мають його 12 монографій, серед яких 3 англійською мовою і 9 українською.

Велике наукове значення має цикл його

статей «З історії визвольних змагань». В. Верига є автором зверх 20-ти книжкових видань. Згадаймо лише деякі:

– «Під сонцем Італії» (Торонто-Нью Йорк, 1984 р.);

– «Нариси з історії України» (кінець XVIII - початок XX ст.) (1996 р.);

– «Визвольні змагання України 1914-1923 рр.» (у двох томах);

– «Слідами батьків» (2002 р.);

– «За межами Батьківщини» (2002 р.);

– «За Рідний край, за нарід свій» (2006 р.);

– «Під крилами визвольних дум» (2007 р.) та цілий ряд інших.

Усі його твори – це ґрунтовна і яскрава розповідь про те, в яких умовах довелося жити українському патріотичному поколінню та відстоювати українську справу.

Визвольні змагання становили переважну тематику доробку Василя Вериги. І дійсно, українська історія визвольних змагань починається ще ген з «Слова о полку Ігоревім», продовжується героїстично УПА і далі. Справжніми патріотами України були люди, які своє життя присвятили боротьбі за її незалежність, за що жорстоко були переслідувані.

Передова постать в українській діаспорі, Василь Верига брав дуже активну участь в громадському житті. Був знаний серед української громади як колишній член ПУН (Провід українських націоналістів). Протягом свого перебування в Канаді був заступником Президента УНО (Українського національного об'єднання) Торонто і Канади. Далі:

♦ Очолював Крайову управу Братства колишніх вояків 1-ої Української Дивізії УНА – від 1976 до 1980 рр.

♦ Від 1988 р. був обраний Секретарем СКВУ.

♦ У 1993-2003 рр. виконував обов'язки заступника Президента СКУ.

♦ Від 1996 по 2004 рр. був заступником НТШ (Наукового товариства ім. Шевченка) Канади.

♦ Понад 15 років був провідним членом Дирекції Української Кредитової Спільноти в Торонто.

♦ Викладав на курсах Українознавства.

♦ Діяв в Патріархальному Русі.

♦ Був редактором журналу «Вісті комбатанта».

(Далі буде)

160 років від смерті

ЛУК'ЯНА КОБИЛИЦІ – ЗАХИСНИКА ГУЦУЛІВ

Цього року сповнюється 160 років від смерті народного захисника гуцулів – Лук'яна Кобилиці. Пишу ці рядки, щоб наші читачі одержали правдиві інформації про діяльність Лук'яна Кобилиці. Цими днями прочитав цікаву книжку, не подаю автора, бо він розумна і добра людина, приятель гуцулів. Автор пише про Олексу Довбуша, а далі: «Istoria mai mentioneaza pe la 1848 un alt haiduc din randurile hutulilor, pe nume Lukian Kobelita»...

Лук'ян Кобилиця не був «гайдуком», опришком, бунтарем або розбійником, як, на жаль, можемо знайти в одних книжках. Лук'ян Кобилиця – український громадський політичний діяч, керівник національно-визвольного селянського руху на Буковині в '40-х роках 19 ст.

Він народився 1812 р. в селі Сергії, в присілку Красний Діл, тепер в Путильському районі Чернівецької області України, на 10 км від державного румунсько-українського кордону, в сім'ї селянина-кріпака. З його іменем пов'язана одна з найбільш яскравих сторінок в історії героїчної боротьби буковинського селянства проти соціального і національного гніту в епоху феодалізму.

Лук'ян Кобилиця ще за молодих літ став добре відомим у гірській Русько-Кимпулунзькій окрузі своєю громадською діяльністю. 1839 Кобилиця був обраний селянами уповноваженим, якому довелося відстоювати громадські інтереси. Проте звернення Лук'яна Кобилиці та інших уповноважених у державні установи щодо утисків соціально-національних прав українського населення залишилися без

наслідків. В 1843-44 роках Кобилиця очолив виступи селян 22 громад, які рішуче відмовлялися відробляти панщину, самочинно перебрали сільську старшину, висунули вимоги відкриття українських шкіл, вільного користування лісами і пасовиськами. У березні 1844 року повстання було придушене урядовими військами, а Лук'яна Кобилицю заарештували.

Однак переслідування не залякало Лук'яна Кобилицю та інших селянських уповноважених. В наступні роки вони знову подають скаргу від імені громади в різні інстанції. В них ставилась вимога повернути селянам захоплені панами ліси і пасовиська, висловлювалися протести проти утисків, зловживань урядовців під час збирання податків та інших кривд. З особливою наполегливістю домагався задоволення вимог селян їх постійний уповноважений Лук'ян Кобилиця.

Як уже було сказано, повстання 1843 р. було придушене, а над його учасниками учинено

Садба Л. Кобилиці в рідному селі

жорстоку розправу. Лук'ян Кобилиця та інші організатори та повстанці були доставлені в Чернівці. Кобилицю «за підбурювання до повстання і відверте насильство» засудили до ув'язнення і тілесної кари. Його били киями

двічі: коли садовили до в'язниці і коли випускали.

Після звільнення з ув'язнення Лук'ян Кобилиця повертається на рідну Путильщину і знову включається в активну громадську діяльність, сміливо і рішуче виступає на захист селян у їх боротьбі з гнобителями.

Уже навесні і літом 1848 року селянське заворушення охопило весь буковинський край. І на цей раз одним із керівників антифеодальної боротьби виступив Лук'ян Кобилиця, ім'я якого ставало в народі все популярнішим.

На початку літа, коли під тиском визвольного руху австрійський уряд вимушений був оголосити вибори до рейстагу, селяни Вижницької виборчої округи обрали Кобилицю своїм депутатом. Разом із іншими селянськими обранцями він направився до Відня, і з кінця червня 1848 р. брав активну участь в роботі австрійського парламенту. Підтримував із своїми виборцями постійне листування, подавав у рейстаг численні скарги селян на гніт панів, вимагав, щоб земля, пасовиська і ліси, загарбані поміщиками, були повернуті сільським трударям.

Перебування у Відні мало на Кобилицю великий революціонізуючий вплив. Та він був очевидцем жовтневих вуличних боїв 1848 року, які справили на нього величезне враження. У ті дні у нього визрівала думка повторити щось подібне в себе в горах.

У Відні Л. Кобилиця зблизився з багатьма прогресивними діячами. Зокрема, він налагодив стосунки з польськими демократами Федоровичем та Сероковським, заодно з ними виступав у австрійському парламенті.

(Далі буде)
Юрій ЧИГА

ПРО СВЯТУ ТАЙНУ ВІНЧАННЯ

(Закінчення. Поч. на 6 стор.)

Протягом Своєї апостольської діяльності Ісус часто проявляв зацікавлення родиною. У Кані Галилейській Він прийшов освятити весілля, не лише поблагословити молодят, а й допомогти молодій сім'ї зберегти радість у скрутну хвилину (пор. Ів. 2, 1-11). Спаситель дуже любив дітей і ставив їх за приклад для наслідування на шляху до Божого Царства (пор. Мк 10, 13-16).

Все-таки, Ісус не абсолютизує родину і не говорить, що вона є найбільшою цінністю на землі. Вищою від неї є воля Божя: «Хто виконує волю Божу, той Мені брат, сестра і мати» (Мк 3, 31-35). Таким чином Ісус Христос дає підставу для формування нової родини, вищої за якістю, родини дітей Божих, які навіть готові покинути своїх рідних заради Царства Небесного.

Ісус проголошує подружжя нероз-

лучним: «Що Бог з'єднає, людина хай не розлучає». У всіх новозавітніх книгах одногласно виключається розлучення, проте у Євангелії від Матея містяться слова, які по-різному інтерпретують деякі християнські громади: «Хто відпускає свою жінку – за винятком розпусти – той чинить перелюб» (Мт 19, 9). Тут йде мова про не зовсім точний переклад. Грецьке слово «порнея» слід перекладати не «розпуста», а радше «недопустимий зв'язок» (наприклад, подружжя між дуже близькими рідними або кривними), що є вагомою причиною для того, щоб Церква проголосила таке подружжя недійсним.

Св. апостол Павло, хоча і хвалить дівицтво, життя у чистоті, порівнюючи його до життя ангельського, все-таки, наголошує на вартості християнського подружжя. Він вказує коринтянам на нерозривність і святість християнського шлюбу (пор. 1 Кор 7, 1-10), допускає окреме життя чоловіка і жінки у випадку неможливості співчуття, забороняючи

творення нового подружжя, яке дозволене лише вдівцям і вдовицям.

Св. апостол наголошує на однакових правах і обов'язках чоловіка й жінки, тому вони повинні обоє взаємно відчувати себе одним тілом. Взаємну любов чоловіка і жінки св. Павло порівнює з любов'ю Христа до Церкви (пор. Еф 5, 21-33; Кол 3, 18-19). Він називає Церкву «обручницею Христовою», тому подружжя, яке має за взірць стосунки Христа з Церквою, є «Тайнством Божим» (Еф 5, 32).

Подружжя має вселенський вимір і повинне служити ростові Церкви. Саме тому св. Церква зарахувала подружжя до числа св. Тайн, тобто воно має спасительську від гріха і освячуючу для подругів дію, щоб жити любов'ю і виховувати для любові. Плодом подружньої любові є діти, у яких Божя любов втілюється і продовжується.

(Далі буде)

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ – МІСЯЦЬ КАНІКУЛ ТА РОЗВАГ!

Місяць серпень - це місяць літніх канікул, місяць загорати на морі, місяць екскурсій у гори, гостювання у бабусі та дідуся, а чи, як у багатьох наших дітей, – це робота на полі, це допомога батькам, або просто заробітки для тих, у кого бюджет батьків замалий, щоб забезпечити своїм дітям все необхідне для початку ново навчального, який зараз, зараз прийде. Деякі з вас повернулися з

гарних літніх канікул в Україну!

Буде про що розказати своїм друзям-однокласникам про літні новини, а чи першокласникам, яких батьки з любов'ю за руку приведуть до першого класу і які вперше зустрінуться і познайомляться зі своїми новими друзями.

Далі – гарних вам канікул, дорогі наші діти! Набирайте сил для Нового навчального року.

І. П.-КОВАЧ

Петро ЗАЛЄВСЬКИЙ

ОЦИФРОВАНА АБЕТКА

Цифра 1.

Хизувалась одиниця:
Я струнка, неначе спиця!..
Мною просто рахувати –
Додавати, віднімати.
І без мене, одиниці,
Не зв'язати рукавиці!..

Цифра 2.

На гостину до Сергійка
Завітала пані Двійка –
Наче зігнута лінійка,
І хвостата, наче змія,
Незапрошена... Ова!..
Повнобока пані Два.

Цифра 3.

Є завдання в дівтори –
Написати цифру «три»:
Ось горбок, а ось дуга...
Загубилася нога!..
І тепер для «три» тривога –
Чом вона така безнога?

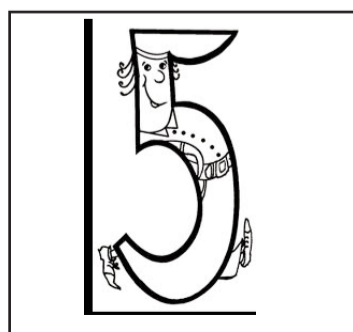

Цифра 4.

Це якась трикутна дірка!..
Та невже оце четвірка?
Може вмить насунить ріжки
Та з одної тільки ніжки
Скочить враз, втече з кімнати,
Бо не хоче рахувати!

Цифра 5.

Наступає п'ять на п'яти –
Цифру цю потрібно знати!
І для вас такий урок –
У п'ятірки – козинок,
Та, неначе в хом'яка,
Угодована цюка.

Ірина МАЦКО

МАМИНЕ СЕРДЕНЬКО (Казка)

Чи знаєш ТИ, що таке мамине серденько?

Думаєш, воно таке, як на малюнку в енциклопедії?

Ні, дитино, серце набагато більше. Цього не зобразиш на жодному малюнку.

А головне, що у серці основне місце займаєш ТИ. Так-так,

саме ТИ...

Дивне серце, правда? Поки Тебе не було, там поміщалось багато всього. Але після Твого народження це все потіснилось, і більшу частину серденька зайняла дитина.

Саме діти є господарями маминого серденька. І лише вони його можуть розбити.

(Раджу вам, дорогі діти, прочитайте цю казку. Особливо ті, які кривдять свою маму. Після цього ви зрозумієте, як вашій мамі боляче!).

Перший зоряний каталог був складений Гіппархом в 150 р. до н.е.

- ◆ Місяць – єдине небесне тіло, на якому побувала людина.
- ◆ Найбільший місячний кратер, видимий із Землі, називається Бейлі, або «Поле загибелі». Він має площу приблизно в 26 000 квадратних миль.

- ◆ Перші карти Місяця виготовив в 1609 р. Томас Харріот. Найвища температура на Місяці – 117 градусів Цельсія. Найнижча температура на Місяці – 164 градуси Цельсія. Найвища гора на Місяці має висоту 11 500 м.

- ◆ Сонячні плями – одна з причин особливого звучання скрипки Страдіварі (Антоніо Страдіварі – видатний майстер скрипки (1644-1737)). Вчені не можуть з'ясувати, чому його скрипка звучить по-особливому. Однак вони виявили, що деревина, яку він використав, дуже важлива для звуку скрипки.

- ◆ В період 1500-1800 років Земля переживала Малий Льодовиковий період, пов'язаний зі збільшенням активності вулканів і зменшенням сонячної активності. Як результат цього, дерева, які росли в той час, були дуже тверді (через повільне зростання). Такий матеріал найкраще підходить для виробництва скрипок.

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

УКРАЇНСЬКА МОВА В СВІТІ

Українська мова є державною мовою України, національною мовою близько 50 мільйонів українців і однією з робочих мов ООН.

Поза межами України українська мова є рідною мовою понад 2 млн. чоловік в західній діаспорі та 6, 8 млн. чоловік східної діаспори.

Найбільша українська східна діаспора проживає в Казахстані (понад 3 млн.), Кубані (2 млн.), Поволжі, Москві (близько 1 млн.), Зеленому Клину (Далекий Схід) (500 тис.). У західній діаспорі українською мовою користуються етнічні українці США, Канади, Великобританії, Бразилії, Аргентини, Австралії, Австрії, Угорщини, Польщі, Словаччини, Румунії (61.000, побачимо на цього-річного переписі населення, скільки нас буде).

◆Найглибша станція метро знаходиться в Києві на глибині 105 метрів.

◆Знамениту підковану блоху можна побачити в Київському музеї мініатюр. Її автор – відомий майстер мікромініатюр Микола Сядирський.

◆Автор першої в світі Конституції – український політичний і громадський діяч Пилип Орлик. 5 квітня 1710 р. його обрали гетьманом Запорізького війська. У цей день Пилип Орлик оголосив «Конституцію прав і свобод війська Запорізького». У США Конституцію прийняли 1787 р., у Франції та Польщі 1791 р.

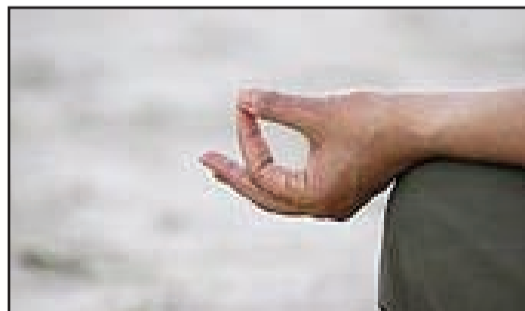
◆Пабло Пікассо був у захопленні від робіт української художниці Катерини Білокур (1900-1961). Коли в 1954 р. він побачив її на виставці, він сказав, що її роботи геніальні і порівняв її з відомою художницею Серафін Луїс.

◆В містечку Рахів, в оточенні мальовничих Карпат, знаходиться географічний центр Європи.

◆1976 р. створена Українська Гельсінська Група, яка виступає на захист прав громадян України. Я мала честь знати чотирьох її членів, довголітніх політв'язнів. Це покійні Ірина Сенік, Надія Строката-Караванська та В'ячеслав Чорновіл і довголітній політв'язень, засуджений до розстрілу і помилуваний, як позбавлений волі зверх 30 років у таборах найважчого режиму, особлива політична постать України, депутат більших скликань, посол України в Канаді – Левко Лук'яненко, якому 24 серпня ц.р. виповнюється 80 років. Побажаймо достойному Л. Лук'яненку довгих років прожити на землі вільної і незалежної України, за яку він боровся і бореться далі.

Одні й ті ж самі жести в різних народів можуть мати різні значення

Так, погойдування головою з боку в бік, що означає в Україні й більшості країн Європи “ні”, у Болгарії, Греції й Індії означає схвалення, у той час як

кивок головою - незгода. Заперечливий жест у неаполітанців теж трохи для нас незвичний, - це піднята догори голова з осудливо висунутою нижньою губою.

Значення жесту, що має назву “кільце” - з'єднання великого й вказівного пальця, в англійських країнах сприймається однозначно як схвальний, позитивний жест. У той

же час у Франції це вираження негативних емоцій, а в Бразилії взагалі вважається вульгарним жестом. У різних культурах він тлумачиться по-різному - від замилювання до серйозної образи (мовляв, ти - абсолютний нуль). Наприклад, у Німеччині в суді був прецедент, пов'язаний із цим, здавалося б, необразливим жестом. Водій мимохідь образив поліцейського, показавши йому з вікна авто великий і вказівний пальці руки, зімкнуті кільцем. Але німецький поліцейський образився й подав до суду. Суддя, ґрунтовно вивчивши відповідну літературу й розпитавши психологів, прийшов до висновку, що в Німеччині прийняті обоє значення цього сигналу, а як його розуміти, - ваша особиста справа. Водій був виправданий.

Ще один розповсюджений жест - відстовбурчений догори великий па-

лець. Застосовувати його можна по-різному. Так, в автостопщиків усього світу він служить для зупинки попутного транспорту, піднята перед собою рука буде означати “Все нормально”. Так, в основному він застосовується в Європі. У мусульманських країнах цей жест є непристойним, а в Саудівській Аравії зробивши обертові рухи виставленим нагору великим пальцем, ви говорите “котися звідси”.

Вітатися й прощатися в різних країнах прийнято

теж по-різному.

У багатьох державах, включаючи Китай і Японію, при знайомстві прийнято спочатку називати прізвище. У Японії ім'я практично не використовується, навіть при неформальних зустрічах, а офіційний уклін є необхідним ритуалом при знайомстві. У Лапландії, вітаючи один одного, труться носами.

(Далі буде)

З подорожнього щоденника словацького теолога Даніела Крмана – Itinerarium, 1708 – 1709 рр.

(Продовження. Поч. в н-р 11-12/2011.)

Тільки ми зійшли на високу гору, як після неї починалась інша, ще вища. Коли ми долали цей гребінь, мій кінь двічі або тричі навколо себе обкрутився і, вельми знесилений, упав. Коли ми дали нашим коням годину відпочинку, видряпались на найвищу гору і після заходу сонця стали відпочивати під гіллям ялин, яке ми скріпили плащами й килимами, щоб врятуватися від невщухаючих злив, які тривали цілих два дні. Та, на жаль, наші потуги були марні, бо вся одежа промокла за ці проливні дні і ночі, а нещасні коні були зморожені ще більше.

На світанку доходимо до гори, вищої від усіх інших, і коли нам здається, що це вже остання, виринає дальша, стрімкіша від першої.

Здавалось, що доторкаємось самих небес.

Крім безперестанної зливи приходять інші турботи. Там, де гори були найвищі, ми побоювались розбійників, про яких було відомо, що їх відлякувала велика кількість мандрівників та що вони відійшли до темніших гір. В деяких місцях їх помітила наша передня сторожа. На цих високих вершинах наша дорога була загорожена поваленими високими зрубаними деревами, щоб затримати наступ ворогів. Коні, які топтались на всі боки, утворили ями, які наповнювались водою, і коні в них часто загрузали аж по коліна. Ці ями були пастками для коней, бо коли вони були заглиблені на однакову віддаль, коні їх переступали або обходили, будучи змушеними перескакувати впоперек

повалені грубі дерева або заходити в кущі. Там, де не була яма чи повалене дерево, напевно була якась кам'яна брила. Коли наші супровідники не могли продертися верхом, більше тримались за кінські хвости, ніж їхали. Без загрози для життя не було безпечно віддалятися на дальшу відстань від інших.

На гребенях цих гір ми зустріли кількох куруців*, які були вислані до молдавського господаря. Вони нам сказали про стан справ удома.

Нам довелося спускатись до марамороських долин із такою стрімкістю, наче збігали по даху будь-якого будинку. Щоб легше спускатись, треба було звертати направо й наліво, бо ж тяжко було в

такому поспіху златити з коней. Будучи знесилений довготривалою дизентерією і стрімкістю дороги, не зміг би я без чужої допомоги сісти на коня. Кілька разів я зі своїм шведським сідлом, яке не мало хвостового ремня, сповзав аж до кінської голови, хоч це сідло було добре прикріплене ремнями. Допомагало мені при цьому кілька людей, заздалегідь підбадьорених грошима.

Схематична мапа подорожі Д. Крмана до Карла XII

Коли ми подолали всі ці перешкоди, зустріла нас широка й досить глибока бистрина, котру ми кілька разів переходили, щоб добратися аж на марамороську землю. Там ми натрапили на варту ракоцієвських вояків, з яких один вершник заздалегідь оголошував наш прихід. Він поспішав до села Борша, в якому я з Погорським і нашими чотирма волохами змушений був бути переднім вартовим.

Так ось які вони, молдавські верховини, що відокремлюють Польщу від Семигороду, замкненого суцільними вельми високими і дуже стрімкими горами. Вони височать майже від самого Чорного моря, мають різні закрути й доходять аж до Угорщини. Їхні долини тим часом оживляють численні бистрини, відомі не тільки холодною водою, а й сильним струмом води, який пориває з собою великі каміння й дерева.

(Далі буде)

Підготував
Михайло ТРАЙСТА

Веселий настрій перед трапезою
Калдарушанського монастиря

Фото Сергія ВОРОНИНА

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.

Культурно-просвітницький часопис
Союзу українців Румунії

ВІЛЬНЕ СЛОВО

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор – Іван КОВАЧ
Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Роман ПЕТРАШУК

*

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ
Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК
Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Бухарест, Румунія
ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România
str. Radu Popescu nr. 15, Sector I, București, ROMÂNIA
Tel. 0212220748, 0212220753

Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований Союзом українців Румунії